

**Europaudvalget, Uddannelsesudvalget
EU-konsulenten**

Til: Udvalgenes medlemmer og stedfortrædere

Dato: 17. august 2009

Grønbog om øget mobilitet på uddannelsesområdet

Sammenfatning

Europa-Kommissionen fremlagde den 8. juli 2009 en grøn bog om, hvordan EU og medlemsstaterne kan fremme unges mobilitet på uddannelsesområdet.

Kommissionen finder, at der er et stigende behov for, at unge europæere bliver mere mobile. Mobilitet på uddannelsesområdet bør ikke som i dag være undtagelsen, men snarere reglen i fremtidens Europa.

Der er derfor behov for, at europæiske offentlige myndigheder, civilsamfundet og erhvervslivet gør fælles sag i et nyt partnerskab for at løse denne opgave.

Der er ifølge Kommissionen behov for betydelig flere midler til finansieringen, hvis dette mål skal nås.

Grønbog om øget mobilitet på uddannelsesområdet

Europa-Kommissionen fremlagde den 8. juli 2009 en grøn bog om, hvordan EU og medlemsstaterne kan fremme mobiliteten på uddannelsesområdet blandt unge mennesker.

Hensigten med grønbogen er at få sat gang i en debat om, hvordan man bedst kan gøre dette, og på denne måde skaffe de unge bedre mulighed for at tilegne sig ny viden og kvalifikationer.

Med grønbogen ønsker Kommissionen at indlede en offentlig høring af alle relevante interessenter, som har synspunkter, de ønsker at dele med Kommissionen.

Eventuelle bidrag kan sendes til Kommissionen frem til 15. december 2009.

Hvorfor øget læringsmobilitet?

Ifølge Kommissionen er læringsmobiliteten blandt EU-landenes unge stadig meget lav. I 2006 var der f.eks. kun 0,3 pct. af alle unge i EU i aldersgruppen 16-29 år, som udnyttede muligheden for tage et udlandsophold med støtte fra et af de europæiske støtteprogrammer¹.

Ifølge Kommissionen skal læringsmobilitet i fremtidens Europa *ikke være en undtagelse, men snarere reglen* samt en naturlig del af det at være europæer.

Kommissionen ser øget mobilitet på uddannelsesområdet som et nødvendigt led i bestræbelserne på at opbygge et vidensintensivt samfund og således styrke Europas konkurrenceevne i verden.

Yderligere ser Kommissionen øget læringsmobilitet som et bidrag til bekæmpelsen af den protektionisme og det fremmedhad, som kan opstå i økonomiske krisetider. Som det udtrykkes i grønbogen "Det kan medvirke til at give de unge en "klarere fornemmelse af at være borgere i Europa....".

Formål med grønbogen

Grønbogens sigte er bredt.

Der er, ifølge Kommissionen, behov for øget læringsmobilitet blandt unge i stort set alle typer uddannelsessituationer: i grundskolen, på de højere lære-

¹ EU har navnlig støttet læringsmobilitet gennem handlingsprogrammet for livslang læring 2007-2013, som omfatter en række sektorprogrammer såsom: Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci og Grundtvig. Erasmus-programmet, der blev oprettet i slutningen af 80'erne har gennem årene ydet støtte til omkring 2 mio. studerende, som dermed har fået mulighed for at gennemføre dele af deres studieophold i udlandet.

anstalter, på erhvervsuddannelser, i praktikophold, under lærlingeuddannelser, mv.

Kommissionen lægger desuden op til, at der skal ses nærmere på såvel eksisterende som nye mekanismer, som kan anvendes til at fremme læringsmobilitet, og så sigter den på at inddrage både offentlige myndigheder på alle niveauer (EU-, nationale, regionale og lokale myndigheder) og erhvervslivet, civilsamfundet og private.

Kommissionen fremhæver, at grønbogen mere konkret har til formål at bidrage til at fremme:

- organiseret læringsmobilitet, som fører til erhvervelse af kvalifikationer, meritter og/eller erhvervserfaring
- frivilligt arbejde og ikke-formel læring
- udveksling mellem de europæiske lande, der deltager i EU's støtteprogrammer samt med resten af verden
- grænseoverskridende mobilitet både inden for og mellem forskellige sektorer – f.eks. mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv eller uddannelser og frivilligt arbejde eller offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder
- fysisk mobilitet for de involverede unge, men samtidig at anerkende virtuel mobilitet ved brugen af informations- og kommunikationsteknologi eller e-venskaber.

Hvad skal der til for at øge læringsmobiliteten i EU?

Ifølge Kommissionen er der navnlig behov for, at EU og medlemslandene sætter ind på nedenstående tre indsatsområder, hvis målet om øget læringsmobilitet skal realiseres.

- I. De unge skal have bedre muligheder for at forberede et uddannelsesophold i udlandet.
- II. De unge skal have den bedst mulige støtte under opholdet i udlandet.
- III. Der skal etableres et nyt partnerskab i Europa for unges læringsmobilitet.

I. Bedre mulighed for at forberede uddannelsesophold

De unge mangler, ifølge Kommissionen, viden om de mobilitets- og støttemuligheder, der findes i EU.

Hvis man derfor skal styrke de unges mulighed for at komme på uddannelsesophold i udlandet, er der især behov for *mere og bedre information* om de muligheder, der findes for læringsmobilitet og finansiel støtte.

Samtidig er der behov for, at der gøres en aktiv indsats for at *promovere mobilitet* blandt de unge. Kommissionen mener, at bl.a. europæiske netværk af regioner, virksomheder eller europæiske erhvervs- og studenterorganisationer godt kunne spille en mere aktiv rolle her.

Også bedre sprogundervisning er en væsentlig forudsætning for mobilitet. Navnlig mener Kommissionen, at manglende sprogkunderskaber er et problem inden for de erhvervsfaglige uddannelser.

Endelig spiller også en række andre forhold ind, såsom muligheden for at få overført sin studiestøtte til udlandet, mv.

Kommissionen spørger bl.a. i grønbogen:

Hvordan forbedres adgangen til information og vejledning om læringsmobilitet?

Hvad kan der gøres for at promovere læringsmobilitet og motivere de unge til at være mere mobile? Og hvad er de største hindringer for unges motivation til at være mobile?

Hvordan fjerner man bedst de sproglige og kulturelle barrierer for mobilitet?

II. Bedst mulig støtte under opholdet i udlandet

Også modtageforholdene for de unge bør, ifølge Kommissionen, være i orden, når de ankommer til et uddannelsessted i udlandet.

Uddannelsesinstitutionerne og virksomhederne bør sørge for, at de unge får den fornødne støtte under deres ophold, f.eks. ved at de får en vejleder, der kan rådgive dem, så de bliver effektivt integreret i værtsmiljøet.

Kommissionen finder det desuden helt afgørende, at de unges *ophold registreres, anerkendes og valideres* på passende vis.

Det sker allerede i dag gennem en række europæiske instrumenter, som sætter studerende i stand til at samle meritter for læring, de har tilegnet sig som led i et uddannelsesforløb, såsom det europæiske meritoverførelses- og meritakkumuleringssystem ECTS (videregående uddannelser) og det europæiske meritoverførelsessystem for erhvervsuddannelse ECVET (erhvervsuddannelse).

Kommissionen finder dog ikke, at de nationale myndigheder, der har ansvaret for, at gennemføre disse instrumenter, er hurtige nok. Udviklingen kunne ifølge Kommissionen godt fremskyndes, hvis man samtidig anvendte de eksisterende instrumenter til at indgå anerkendelsesaftaler på regionalt og sektorielt plan.

Kommissionen spørger bl.a. i grønbogen:

Er det Deres erfaring, at validering og anerkendelse af såvel formel som ikke-formel læring stadig udgør væsentlige hindringer for de unges mobilitet?

III. Nyt partnerskab for læringsmobilitet

EU kan ifølge Kommissionen ikke selv løfte opgaven med at fremme læringsmobiliteten blandt de unge i Europa. Der er behov for, at europæiske offentlige myndigheder, civilsamfundet og erhvervslivet gør fælles sag i et *nyt partnerskab* for at løse denne opgave.

Der er ifølge Kommissionen behov for betydelig flere midler til finansieringen – også ud over, hvad der ligger i de eksisterende EU-mobilitetsprogrammer. Kommissionen anviser dog ikke nye ressourcer fra EU's budget, men taler i stedet om muligheden for at "omstrukturere EU-finansieringen og nyorientere de eksisterende EU-instrumenter på området"².

Kommissionen slår samtidig fast, at hvis man skal nå derhen, at læringsmobilitet bliver mere udbredt i Europa (og ikke undtagelsen), skal såvel europæiske som nationale og regionale myndigheder samarbejde med uddannelsesinstitutioner, civilsamfundets organisationer og lokale myndigheder.

Endelig mener Kommissionen også, at de europæiske virksomheder skal tage ansvar for unges læringsmobilitet og f.eks. tilbyde praktikophold, forskningsprogrammer og samarbejdsprojekter. Kommissionen ser også gerne, at erhvervslivet bidrager direkte til finansieringen af ungdomsmobilitet

² Kommissionen kommer dog i grønbogen ikke nærmere ind på, hvad denne omstrukturering og nyorientering af EU's midler kunne indebære.

Kommissionen spørger i grønbogen:

Hvordan sørger man for, at alle aktører og ressourcer på nationalt, regional og lokal plan mobiliseres bedst muligt til fordel for unges mobilitet?

Hvordan motiverer man erhvervslivet til at engagere sig stærkere i forhold vedrørende unges mobilitet?

Med venlig hilsen

Morten Knudsen
(3395)